

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Quod filius non est de nihilo sed de aliquo, non tamen de materia: sic &
Spiritus Sanctus. L

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

*Aug. ca. 14.
lib. 3. contra
Maximinū*

tamē sine prejudicio atque temeritate loquar, ex hoc sensu dicta possunt accipi: Natura coæterna de Deo est, i. filius coæternus patri de patre est, ita quod est eadem cum eo natura, vel eiusdē naturę. Quē sensum cōfirmat Aug. ibidem subiiciēs, & quod dixerat quasi explanās. Dicto enim, Natura coæterna est de Deo, addit. Non est aliud filius, quā illud de quo est, id est, vnius eiusdemq; substantiæ est. Deinde apertius talem intellectum ex prædictis verbis fore habendum aperit in eodē libro contra Maximinū dicēs, Trinitas hæc vnius eiusdēque substantiæ est: quia non de aliqua materia vel de nihilo est filius, sed de quo est genitus. item Spiritus sanctus non de aliqua materia vel de nihilo est, sed inde est, vnde procedit. His vtiq; verbis aperte ostendit ea ratione dici filium esse de substantia patris, qui est de patre genitus, ita quod est eiusdē substantiæ cum eo: & spiritum sanctum esse de substantia patris & filii, quia ab utroque procedit, ita quod est eiusdem substantiæ.

Aug. ibi.

Quod nec filius nec spiritus sanctus est de nihilo, sed de aliquo, non tamen de materia.

*Non longe à
medio li. 12.*

OSTENDITVR quoq; ex illis verbis filium & spiritum sanctum nō esse de nihilo, sed de aliquo: nec tamen de aliqua materia. Vnde etiam Hilarius in 12. lib. de Trinit. ait. Unigenit⁹ Deus cum natus sit: patrem testatur auctorem: cum ex manēte natus est, non est natus ex nihilo: & cum ante temp⁹ natus, est, omnem sensum præuenit nascendo. Hic aperte dicitur, quod filius nō est natus ex nihilo. Similiter, & Spiritus sanctus non est dicendus esse vel procedere ex nihilo: quia filius de substantia patris natus est, id est, à patre est, cum quo eiusdē substantiæ est, & eadem substantia. Ex quo sensu etiam accipiēdum est illud, Pater genuit id quod ipse est, id est filium, qui est hoc quod pater. Et hoc ita debere intelligi. Augustinus aperit dicens in 1. libro contra Maximinum, Hoc genuit pater quod

est: alioquin non est verus filius, si quod est pater, non est filius. Item substantia Dei genuit filium, id est, pater substantia genuit filium, qui est eadem substantia & eiusdem substantiæ. Quod sic esse intelligendum Aug. ostēdit, dicens ad Maximinum, Sicut dicis, Spiritus spiritum genuit: ita dic, Spiritus eiusdem naturæ vel substantiæ spiritum genuit. Itē sicut dicis, De⁹ Deum genuit: ita dic, De⁹ eiusdem naturæ vel substantiæ Deum genuit. Hoc si credideris & dixeris, nihil de hac re ulterius accusaberis. His enim verbis aperit quomodo prædicta debeant intelligi. Similiter filius natus est de substantia patris, vel pater genuit filium de sua natura siue essentia, id est, de se natura & essentia genuit filium eiusdem substantiæ ac naturæ, & qui est eadem essentia ac natura. Similiter expone illud, filius substantiæ patris, & filius patris substantiæ, id est, qui est substantia, cum quo & filius eadē substantia est, quia consubstantialis est patri filius. Et hic sensus adiuuatur ex his verbis Aug. qui in li. quinto de Trin. ait, Tres personas eiusdem essentia, vel tres personas vnam essentiam dicimus. Tres autem personas ex eadem essentia non dicimus, quasi aliud ibi sit quod essentia est, aliud quod persona. His verbis ostenditur non esse dicendum personam esse ex essentia, nisi ex sensu prædicto. Qui sensus confirmatur etiam ex eo quod in libr. decimoquinto de Trinit. idem ait. Sicut nostra scientia, scientiæ Dei, sic & nostrum verbum quod nascitur de nostra scientia, dissimile est illi verbo Dei, quod natum est de patris essentia. Tale est autem ac si dicerem, de patris scientia, de patris sapientia: vel, quod est expressi⁹, de patre essentia, de patre scientia, de patre sapientia. Ex hoc itaq; intellectu, verbū Dei, patris vngent⁹ filii⁹ per omnia patri similis & equalis, recte dicitur Deus de Deo, lumē de lumine, sapientia

*Aug. c. 3. l.**de fide & symbolo.**Circa med. d. v. primi**libri. In re.**sponsione**38. ad Maxi.**Arianu.**ca. 18. li. 2.**eiusdē ca. 15.**lib. 3.**Aug. li. 7.**cap. 6. de tri.**Aug. ca. 13.*

tia, de sapientia, essentia, de essentia: quia hoc est omnino quod pater, non tamen pater: quia iste filius, ille pater.

Hilarius ad principium lib. 2.

Quare verbum patris dicatur filius nature.

INDE est quod solum vnigenitus Dei dicitur natura filius, quia eiusdem nature est, & eadem natura est cum patre. Vnde Hilarius in libr. de Trin. de Christo loquens ait, Natura filius est, quia eandem naturam quam ille qui genuit habet.

VTRVM PATER VOLVNTATE GENVIT
filium, an necessitate: & an volens vel nolens
sit Deus.

DISTINCTIO VI.

PRÆTEREA quæri solet, Vtrum pater genuerit filium volutate, an necessitate. De hoc Orosius ad August. ita ait, Volutate genuit pater filium vel necessitate: sed nec volutate nec necessitate: quia necessitas in Deo nõ est, præire voluntas sapientiam nõ potuit. quocirca, vt August. ait in 15. lib. de Trinit. ridenda est dialectica Eunomij, à quo Eunomij, à quo Eunomijani heretici orti sunt: qui cū nõ potuisset intelligere, nec credere voluisset vnigenitum Dei filium verbum Dei esse natura, id est, substantia patris genitū, nõ natura vel substantiæ dixit esse filium, sed filium volutatis Dei: volens asserere accedentem Deo voluntatē, qua gigneret filium. sicut nos aliquādo aliquid volumus, quod antea non volebamus, propter quod mutabilis intelligitur nostra natura, quod absit vt in Deo esse credamus. Dicamus ergo verbum Dei esse filium Dei natura, non voluntate, vt docet Augustinus in decimo quinto lib. de Trinitate, vbi quendam catholicum heretico respondentē cōmendat dicens. Acutē sane quidā respondit heretico versutissimè interroganti, vtrum

Deus

*De compa-
ratione
actus gene-
randi ad ve-
rentiam. In
tom. 4. in
dialogo. 5.
questionum
q. 7. cap. 20.*

*Aug. de tri-
nit. l. 15. a. 2.*